EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 12.10.2011
KOM(2011) 669 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

En køreplan for stabilitet og vækst

"Vi bekræfter på ny, at vi støtter euroen og vil gøre, hvad der måtte være nødvendigt for at sikre finansiel stabilitet i euroområdet som helhed og i dets medlemsstater."

(Erklæring fra stats- og regeringscheferne
i euroområdet og EU-institutionerne, den 21. juli 2011)

INDLEDNING

Det, som EU har størst behov for nu, er at tage alle de nødvendige midler i brug for fuldt ud at sikre den fremtidige stabilitet og vækst én gang for alle. Der er i de sidste atten måneder truffet mange vidtrækkende beslutninger, og for at genskabe tilliden i euroområdet og i EU som helhed skal disse beslutninger integreres og fuldføres. Krisen truer med at blive systemisk, og det er nu mere nødvendigt end nogen sinde, at der findes en løsning, som kan bryde den onde cirkel mellem tvivlen om statsgældens soliditet, banksystemets stabilitet og EU's vækstudsigter. De foranstaltninger, der fremlægges i dette dokument, er indbyrdes afhængige og skal gennemføres samlet så hurtigt som muligt for at få den tilsigtede virkning. Ingen af foranstaltningerne vil i sig selv være tilstrækkelige til at løse den aktuelle krise. Det er kun, hvis de alle gennemføres på én gang, at de kan overbevise omverdenen om, at EU er i stand til at:

1. finde en afgørende løsning på Grækenlands problemer

2. styrke euroområdets værn mod krisen

3. styrke banksystemet gennem rekapitalisering

4. fremskynde vedtagelsen af stabilitets- og vækstfremmende politikker

5. sikre en mere solid og integreret økonomisk styring

1. EN AFGØRENDE LØSNING PÅ GRÆKENLANDS PROBLEMER

Den vedvarende tvivl med hensyn til Grækenland har i væsentlig grad bidraget til at underminere tilliden til den finansielle stabilitet i euroområdet som helhed og må omgående og definitivt fjernes.

Afhængigt af den vurdering, som EU/ECB/IMF-troikaen anlægger, forudsætter dette følgende:

- Udbetaling af sjette tranche til Grækenland, forudsat at det igangværende program er bragt tilbage på den rette kurs.

- Vedtagelse af en holdbar løsning for Grækenland inden for euroområdet gennem endnu et tilpasningsprogram, som er baseret på tilstrækkelig finansiering fra den offentlige sektor og ved inddragelse af den private sektor, understøttet af solide implementerings- og tilsynsmekanismer.

- Fortsat bistand fra Kommissionens taskforce for Grækenland til sikring af en fuldstændig og rettidig gennemførelse af programmet og målretning af strukturfondene mod styrkelse af konkurrenceevnen og fornyet vækst.

2. STYRKELSE AF EUROOMRÅDETS VÆRN MOD KRISEN

Så sent som den 21. juli 2011 bekræftede stats- og regeringscheferne i euroområdet og EU-institutionerne på ny, at de var fast besluttede på fortsat at yde støtte til lande med tilpasningsprogrammer, indtil de igen kunne få adgang til markedet, forudsat at de sikrede en vellykket gennemførelse af disse programmer. De understregede, at der med hensyn til inddragelsen af den private sektor var behov for en ekstraordinær og unik løsning i Grækenlands tilfælde.

Euroområdet skal udstyres fuldt ud med de instrumenter, der er nødvendige for at imødegå krisescenarier i fremtiden. Hvis de nødvendige instrumenter er til rådighed, vil det give større muligheder for at finde alternative løsninger, samtidig med at markedsdeltagerne beroliges, hvilket der virkelig er behov for. Med de seneste beslutninger om at oprette EFSF og ESM er man nået langt med etableringen af disse instrumenter, men det er stadig nødvendigt at supplere og færdiggøre dem.

Det første skridt består i at sikre, at de beslutninger om at øge EFSF's (og ESM's) fleksibilitet og effektivitet, der blev truffet på eurotopmøderne i marts og den 21. juli 2011, hurtigt gennemføres i praksis. Det gælder især følgende:

- Forebyggende programmer. Adgang til sådanne programmer bør gøres betinget af, at de pågældende medlemsstater indvilliger i at gennemføre graduerede makroøkonomiske tilpasningsprogrammer, som Kommissionen og ECB på forhånd skal konsulteres om. Der er behov for skærpet overvågning og tilsyn, som kunne vedtages politisk og medtages i adfærdskodeksen for stabilitets- og vækstpagten.

- Bistand til medlemsstaterne i forbindelse med rekapitaliseringen af bankerne gennem lån til lande uden tilpasningsprogrammer, som supplement til privatsektorløsninger og nationale midler, hvor det er nødvendigt.

- Forbedring af EFSF's mulighed for at intervenere ved opkøb af statsgæld på primære markeder og at intervenere på sekundære markeder, hvor der gør sig ekstraordinære markedsforhold gældende, og hvor der er risiko for den finansielle stabilitet, idet bestemte betingelser dog skal overholdes.

Desuden bør "bagstoppermekanismerne" forbedres, ved at EFSF anvendes i videst muligt omfang, uden en forøgelse af de garantier, der ligger til grund for faciliteten, og inden for Lissabontraktatens regler, især reglerne om monetær finansiering.

En hurtig etablering af ESM ville også styrke tilliden til krisemekanismen og indebære den fordel, at der opnås et mere robust, permanent instrument. Der bør gøres en indsats for at fremskynde de tekniske forberedelser og ratifikationsprocedurerne, for at ESM kan komme til at fungere i praksis, f.eks. inden midten af 2012.

ECB spiller en væsentlig rolle for den finansielle stabilitet i euroområdet som helhed ved at sikre banksektoren i euroområdet tilstrækkelig likviditet og understøtte markederne for statsobligationer, samtidig med at opretholder prisstabiliteten.

3. STYRKELSE AF BANKSYSTEMET GENNEM REKAPITALISERING

På såvel det reguleringsmæssige som det finansielle område er der gjort en betydelig indsats for at styrke de europæiske banker, da de har betydning for den økonomiske stabilitet og for, at vores økonomi fungerer tilfredsstillende. Bankerne har også både kvalitativt og kvantitativt forbedret deres kapitalgrundlag betydeligt.

EU har foretaget en grundig gennemgang af tilsynet med bankerne og har indført regler for at øge bankernes lovregulerede kapitalgrundlag, at håndtere risikofyldte gensecuritisationer, at sikre, at bankernes aflønningspolitik ikke tilskynder til alt for stor risikovillighed, og at forbedre beskyttelsen af borgernes bankindskud op til en nuværende grænse på 100 000 EUR. En hurtig vedtagelse af CRD IV vil etablere en robust soliditetsgrad for bankerne og sikre gennemførelsen af Basel III-standarderne.

Den vedvarende usikkerhed på statsgældsmarkederne har medført stigende volatilitet og sætter banksektoren under voksende pres. Der skal inden for en overskuelig fremtid gøres en indsats for at lette bankernes adgang til likviditet, især for at genskabe langsigtet likviditet inden for sektoren, og samtidig tages **skridt til at styrke kapitalen i de banker, som har behov for det.**

For at genskabe tilliden til EU's banksektor, er der behov for en samordnet, målrettet rekapitalisering sammen med de øvrige foranstaltninger, der indgår i denne strategi. Dette kræver en fælles indsats fra medlemsstaternes, Den Europæiske Banktilsynsmyndigheds (EBA), Den Europæiske Centralbanks og Kommissionens side. En strategi for rekapitalisering af bankerne på grundlag af EBA's arbejde bør bestå af følgende:

- Den bør omfatte alle banker, der kan få systemisk betydning, på tværs af samtlige medlemsstater – dvs. i hvert fald de banker, der deltog i EBA's stresstest i juli 2011, bortset fra en række mindre indenlandske banker uden internationale aktiviteter.

- Den bør tage hensyn til de pågældende bankers samlede eksponering over for EU-statsgæld (forsigtig beregning af al statsgæld, hvad enten der er tale om porteføljebeholdning eller handelsbeholdning) for at sikre fuld gennemsigtighed i aktivernes kvalitet.

- Den bør kræve en midlertidig betydeligt højere soliditetsgrad (med kapital af højeste kvalitet), efter at der er taget hensyn til eksponeringen. Definitionen af kapital svarer stort set til definitionen i den internationale Basel III-aftale, der skal realiseres i 2015.

- Banker, der ikke har den nødvendige kapital, bør fremlægge rekapitaliseringsplaner og gennemføre dem så hurtigt som muligt. I praksis bør de nationale banktilsyn opstille disse krav på grundlag af deres tilsynsbeføjelser i form af yderligere stødpuder, som forhindrer udbetaling af dividende eller bonus under rekapitaliseringen.

- Bankerne bør først benytte private kapitalkilder, bl.a. ved omstrukturering og konvertering af gæld til egenkapitalinstrumenter. Medlemsstatens regering skal om nødvendigt yde støtte, og hvis det ikke kan lade sig gøre, bør rekapitaliseringen finansieres gennem et EFSF-lån. Enhver rekapitalisering med offentlige midler skal være forenelig med EU's statsstøtteregler. Kommissionen agter at forlænge anvendelsen af de gældende regler for statsstøtte til bankerne ud over 2011.

Samtidig er det nødvendigt, at det igangværende **arbejde med et nyt reguleringssystem for den finansielle sektor afsluttes** så hurtigt som muligt. Kommissionen vil fremlægge de resterende forslag inden dette års udgang, nemlig strengere regler for kreditvurderingsbureauer, gennemsigtighed og markedsadfærd på alle handelsplatforme, skærpede regler for bekæmpelse af markedsmisbrug, herunder strafferetlige sanktioner, og EU-rammebestemmelser for afvikling af banker. Det er vigtigt, at Europa-Parlamentet og Rådet sikrer en hurtig vedtagelse af alle disse forslag, helst inden 12 måneder efter, at Kommissionen har fremsat dem.

Den foreslåede **skat på finansielle transaktioner** bør ligeledes vedtages hurtigt på EU-plan, så det sikres, at finanssektoren yder et rimeligt bidrag til genopretningen. EU bør fortsat gøre sig til talsmand for, at skatten også indføres på internationalt plan.

4. FREMSKYNDET VEDTAGELSE AF STABILITETS- OG VÆKSTFREMMENDE POLITIKKER

De fleste medlemsstater har ikke mulighed for at indføre nye finanspolitiske incitamenter, fordi de er nødt til at have strengt fokus på at konsolidere deres budget. Vi skal lægge vægt at følge de landespecifikke henstillinger, der blev fremsat i det første europæiske semester, og prioritere offentlige investeringer på vækstområder, fjerne hindringer og udnytte uudnyttet potentiale. Medlemsstaterne, særlig de, der oplever spændinger på deres statsgældsmarkeder, bør gennemføre mere vidtgående vækstfremmende strukturreformer.

Vi har adskillige strukturelle vækstfremmende redskaber på EU-plan – vi kan udnytte fordelene ved det indre marked bedre, vi kan maksimere vores handelsresultater, og vi kan udnytte potentialet i de senest indgåede handelsaftaler – for blot at nævne nogle få. Den aktuelle krise viser desuden, at vi er nødt til at integrere konkurrenceelementet i EU's politikker. Der kan gennem udviklingen af et digitalt indre marked opnås særlige gevinster gennem tiltag, der har fokus på teknologisektorer med et højt vækstpotentiale.

Væksten og beskæftigelsen kan fremmes målrettet ved at:

- **maksimere udnyttelsen af allerede vedtagne tiltag på EU-plan**, f.eks.:
  - fuldstændig gennemførelse af servicedirektivet
  - fuldstændig gennemførelse af det integrerede energimarked, som vil give forbrugerne mulighed for at vælge leverandør og sikre energiforsyningsvirksomheder fuld markedsadgang
  - fremskyndelse af gennemførelsen af direktivet om forsinket betaling fra marts 2013 til januar 2012 af hensyn til SMV'er

- fuldstændig gennemførelse af frihandelsaftalen med Korea

- **fremskynde vedtagelsen af lovgivning, der er til behandling i Rådet og Parlamentet**

  - Det anslås, at forslaget om fælles europæisk patentbeskyttelse gældende i 25 medlemsstater kan sikre virksomhederne omkostningsbesparelser på 80 %.

  - Den igangværende revision af direktivet om årsregnskaber forventes at medføre en forenkling af indberetningspligten, navnlig i form af undtagelser for mikrovirksomheder.

  - Den foreslåede forhøjelse af medfinansieringssatserne for strukturfonde i programlande vil give mulighed for en hurtig mobilisering af EU-midler til vækststøtte.

  - Forslaget til energisparedirektiv vil fremme en mere effektiv energiudnyttelse.

  - Forhandlingerne om nye handelsaftaler med vigtige strategiske partnere skal afsluttes.

  - Forslagene vedrørende beskatning af opsparing og andre allerede fremsatte skatteinitiativer skal vedtages.

  - Kommissionen skal have beføjelse til at forhandle skatteaftaler med tredjelande på vegne af hele EU for effektivt at kunne bekæmpe skatteunddragelse og samtidig forhindre dobbeltbeskatning.

  - Den frivillige fælles europæiske købelov skal vedtages.

- **hastebehandle forslag, som Kommissionen vil fremsætte i de kommende måneder**, bl.a.:

  - de tolv forslag i akten for det indre marked, herunder:

    – lette adgangen til venturekapital i hele Europa ved hjælp af et EU-pas

    – skabe et fælles retsgrundlag for gensidig anerkendelse af e-autentificering og elektronisk signatur på tværs af grænserne

    – revidere lovgivningen om offentlige indkøb med henblik på at forenkle reglerne og indføre mere gennemsigtige procedurer

  - andre forslag:

    – et initiativ for bedre muligheder for unge, der skal fremme ungdomsbeskæftigelsen og navnlig sikre de unge deres første job

– kollektiv rettighedsforvaltning/ophavsretslovgivning, som skal skabe et indre marked for ophavsret – forslaget ventes at kunne tredoble salget af musik på internettet.

Hvis det viser sig at være vanskeligt at nå til enighed om de forslag, som er blevet hastebehandlet, bør der indledes et forstærket samarbejde.

Der bør samtidig foretages **målrettede investeringer på EU-plan**. Kommissionen fremlægger i næste uge Europa 2020-initiativet vedrørende projektobligationer og vil foreslå, at der indføres en forsøgsfase under den nuværende finansielle ramme. Vi vil på den måde kunne udvide investorgrundlaget for finansiering af nogle af de større infrastrukturinvesteringer, der er behov for i EU og i det indre marked. Initiativet vil blive videreudviklet i Kommissionens forslag til en facilitet for netforbindelser i Europa under den nye flerårige finansielle ramme. Unionen og medlemsstaterne bør desuden straks overveje, hvordan EU's politikstyrede bank, Den Europæiske Investeringsbank (EIB), i højere grad vil kunne finansiere langsigtede investeringer, bl.a. gennem anvendelsen af innovative finansieringsinstrumenter. Kommissionen vil i den forbindelse undersøge, hvordan EIB's ressourcer og kapitalgrundlag kan styrkes, så banken kan foretage udlån til realøkonomien.

5. EN SOLID OG INTEGRERET ØKONOMISK STYRING I FREMTIDEN

Der kan grundlæggende kun genskabes stabilitet og bæredygtig økonomisk vækst i euroområdet og i EU generelt, hvis der føres forsvarlige politikker på nationalt plan i overensstemmelse med den relevante kurs på fællesskabsplan og ud fra de retningslinjer, der følger heraf. Der skal konkret gøres en større indsats blandt medlemsstaterne for at genoprette og styrke statsgældens soliditet gennem en passende kombination af budgetkonsolidering og vækstfremmende strukturreformer. Det europæiske semester og den nye pakke med seks lovgivningsforslag, den såkaldte "six-pack", udgør allerede et solidt styringsgrundlag, som skal forstærkes yderligere, bl.a. med hensyn til dets fællesskabsdimension. Eurodimensionen bør afspejles tydeligere i planlægningen, gennemførelsen og den efterfølgende vurdering af medlemsstaternes politikker, så der kan sikres en bedre koordinering af de økonomiske politikker på grundlag af kontrolprocedurer, som vil blive stadig strengere (dvs. større restriktioner for de nationale budgetter og økonomiske politikker). Dette vil i kraft af ufravigelige regler øge integreringen og styrke budgetdisciplinen i euroområdet. Det vil i den forbindelse også blive overvejet at udvide de beføjelser, som er tildelt kommissæren med ansvar for økonomiske og monetære anliggender. Kommissionen har meddelt, at den agter at arbejde hen imod en fælles samlet ramme, der skal sikre en bedre økonomisk styring på grundlag af fællesskabsmetoden. Den vil fremsætte de fornødne forslag med henblik herpå.

Formanden for Det Europæiske Råd vil i overensstemmelse med de beslutninger, der blev truffet på eurotopmødet den 21. juli 2011, og i tæt samråd med kommissionsformanden og Eurogruppens formand fremsætte konkrete forslag til, hvordan arbejdsmetoderne og krisestyringen i euroområdet kan forbedres og styrkes, navnlig gennem en bedre koordinering mellem eurotopmødet, Eurogruppen og arbejdsgruppen for euroområdet.

For at sikre en bedre økonomisk styring fremover skal vi desuden:

- hurtigst muligt gennemføre pakken med de seks lovgivningsforslag ("six-pack"), bl.a. indføre mere effektive forebyggende og korrigerende værktøjer

under stabilitets- og vækstpagten (underskuds- og gældskriterier) og gennemføre de nye procedurer til håndtering af makroøkonomiske ubalancer (proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store ubalancer)

- styrke det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker og øge tilsynet med økonomi- og finanspolitikkerne, bl.a. ved at integrere europluspagten i procedurerne.

Selv om det bliver en udfordring at sikre en hurtig og streng gennemførelse af pakken med de seks lovgivningsforslag ("six-pack"), er det nødvendigt at gå endnu længere og:

- vedtage bestemmelser vedrørende skærpet økonomisk og budgetmæssigt tilsyn med eurolande, der anmoder om eller modtager finansiel bistand fra EFSF, ESM, IMF eller en anden international finansiel institution. Kommissionen vil fremsætte et forslag efter artikel 136 for Rådet og Europa-Parlamentet

- overvåge de nationale budgetpolitikker i de eurolande, som deltager i en procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store ubalancer (programlande), via en kommissions-/rådsprocedure, der skal give Kommissionen/Rådet mulighed for at gribe ind og eksempelvis undersøge nationale budgetforslag inden deres vedtagelse, anmode om en andenbehandling i alvorlige tilfælde, foreslå ændringer i løbet af året og kontrollere budgetgennemførelsen. Kommissionen vil fremsætte et forslag efter artikel 136 for Rådet og Europa-Parlamentet med en beskrivelse af de enkelte faser og betingelser, der skal finde anvendelse i sådanne tilfælde

- opfylde behovet for en mere samlet repræsentation af euroområdet udadtil i overensstemmelse med den styrkede interne styring i euroområdet. Kommissionen vil fremsætte forslag til tiltag til sikring heraf

- vurdere og udvikle mulighederne for indførelse af "stabilitetsobligationer", som skal indgå i euroområdets arsenal af politiske instrumenter til styrkelse af den økonomiske styring. Kommissionen vil inden årets udgang udsende en grønbog om de primære muligheder.

For at fremskynde vedtagelsen af en bedre økonomisk styring bør samarbejdet styrkes på alle områder, hvor der ellers ikke foreløbig ville blive truffet beslutninger.

Endelig kan det være hensigtsmæssigt at medtage nogle eller alle disse tiltag i den formelle procedure for en traktatændring. Det vil dog ikke være en umiddelbar løsning på den aktuelle krise, som skal løses gennem en hurtig og målrettet gennemførelse af de foranstaltninger, der er beskrevet i denne meddelelse. Når det er gjort, kunne traktatændringer overvejes af hensyn til gennemslagskraften i den nye fællesskabsstruktur, som i øjeblikket er ved at blive indført via afledt ret. En traktatændring kunne også være nyttig med henblik på at sikre sammenhæng mellem den tættere integrering inden for euroområdet og Unionen som helhed, især det indre marked.